

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; **Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.**

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE PINKSTERWIND

En er geschiedde haastelijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldige, gedreven wind en vervulde het gehele huis, waar zij zaten . . .

Handelingen 2 : 2

We mogen het Pinksterfeit gedenken. Pinksteren is een bijzonder feest. Wie het Evangelie van dit heilsfeit leest in het boek Handelingen wordt erdoor getroffen dat er aan het eigenlijke gebeuren zo weinig woorden worden besteed. Slechts in één zin komt het uit: en zij werden allen vervuld met de Heilige Geest. Meer acht de Heere niet nodig om dat geweldige en betekenisvolle feit bekend te maken. Geen praal van woorden dus. Het is het feest van de Heilige Geest, waarbij het allereerst niet om woorden gaat, maar om de beleving van het hart.

Maar nu laat de Heere tekenen meespreken. Teken van Zijn majesteit. Teken, die door de Goddelijke wijsheid zijn uitgekozen. Teken, die de komst van de Heilige Geest begeleiden en verklaren. De gave en werking van de Geest van Pinksteren worden in die tekenen gepredikt. Al in het eerste Pinksterteken van de Pinksterwind komt dat uit.

Wat zal het geweest zijn voor de wachtende Kerk. De dag is vervuld dat de Heere Zijn Geest naar Zijn belofte zou geven. Och wat is het maar een klein groepje wat bij elkaar is. Zo'n 120 mensen, die in hun getal en aanzien niets zijn vergeleken bij de geweldige schare, die naar Jeruzalem gekomen is om Pinksteren naar de Wet te houden. Maar de Heere heeft weet van hen. Zijn Goddelijk oog ziet in welbehagen naar die verwachters, die uitzien in levend geloof naar wat de Heere heeft toegezegd. Zij zijn ook één met elkaar in de beleving van dat uitzien. Er is een band uit de hemel die in alle verscheidenheid naar boven en naar elkaar trekt. Daar kunnen we vandaag met jaloersheid op zien!

Maar dan ineens. Daar gebeurt wat. „Er geschiedde” staat er. Dat mag de Kerk van alle eeuwen weten, dat het geen verdichtsel is wat hier gebeurt. Gods Geest daalt naar. Hoor! Daar klinkt een geluid. Het is het geluid van een gierende orkaan. Alles is even wonderlijk. Er is geen gewone wind. Geen wind wordt gevoeld. De vlammen boven hun hoofden zullen straks niet uitwaaien. Er is alleen het geluid. Een krachtig geluid van de hemel.

De wind komt niet uit het Noorden of Zuiden. Niet uit het Westen of Oosten, maar uit de hemel. De Heilige Geest is gegeven. Vanuit de hemel van het heilshandelen Gods. Eénmaal woonde God in het eerste Paradijs op de aarde. Hij was tegenwoordig in de wind des daags. Verblijvend was Zijn komst voor de eerste Adam, voordat de zonde werkelijkheid geworden was. Maar die wereld is vol geworden van de zonde, dervend de heerlijkheid Gods. Maar wat wonder nu. Daar komt de Heilige Geest met het geluid van een geweldige gedreven wind. Vanuit die hemel is Gods Zoon eerst neergedaald om de schuld te betalen voor verloren zondaren, die alles missen en zonder deze Geest geen uitzicht kunnen hebben. Maar nu de schuld betaald is kan die

Geest weer wederkeren in het hart en leven van alles-missende mensen. Nu is er een geweldig gedreven wind. Gedreven wordt de Heilige Geest van de Vader, gedreven van de Zoon. Naar Gods eeuwige Vrede-Raad moest die Geest komen. Uit de Vader en de Zoon om nu het verworven heil te gaan toepassen. Harten te ontledigen en te vervullen met de weldaden van Christus.

Wat wordt dan hier in die Pinksterwind de gave uit de hemel van de Heilige Geest gebodschapt. Die Geest is vanaf dit ogenblik in Zijn Kerk gaan wonen. Nooit zal Hij van die Kerk wijken tot aan de voleinding der wereld. Wel kan die Geest Zich terugtrekken in Zijn werkingen en de kandelaar van het Woord wegnemen als in onbekeerlijkheid gewandeld wordt. Daarom is het zo nodig persoonlijk die Heilige Geest te leren kennen en deel te krijgen aan Zijn bijzonder werk. Velen in de kerk hebben genoeg aan de uitwendige wetenschap van het heilsfeit van Pinksteren zonder door wederbarende genade persoonlijk het leven en de kracht van de Heilige Geest te kennen. Laat het u dan uitdrijven tot de Heere, Hij heeft deze gave van de hemel geschonken, opdat ge in eigen gemis pleitend voor Gods Aangezicht moogt worstelen om de persoonlijke deelachtigmaking van het leven des Geestes.

Ditzelfde teken is vol van de prediking van de werking van de Pinkster-Geest. Die wind laat zien hoe krachtig de Heilige Geest werkt. We weten van de kracht van een storm in het rijk van de natuur. Grote gebouwen storten in. Geweldige bomen worden ontworteld. Maar de Heilige Geest werkt nog krachtiger. Onwederstandelijk is Hij in Zijn werk. In Zijn Almacht doet Hij het Woord indalen in het hart van de zondaar. Saulus van Tarsen gaat als een briesende leeuw naar Damascus om de gemeente Gods over te leveren. Hoe dichter bij Damascus hoe feller zijn haat. Maar in één ogenblik ligt hij op de grond en wordt het weefsel van eigen-gerechtigheid in flarden gescheurd. De wind van de Heilige Geest heeft hem met kracht neergeworpen.

Van nature is het windstil in ons hart. Beter gezegd: daar waaien wel allerlei winden, maar deze wind missen we. Maar nu wordt deze wind gedreven door genade-kracht. Dat is het grote wonder. Dan kan het voor mensen, die in zichzelf dit niet bezitten en er vreemd van zijn. Hoe kan het zelfs in het leven van die God vrezen zo zijn, dat de werking van Gods Geest zo weinig gekend wordt. Wat roept de Heere dan niet om dit alles voor God te leggen. Het is geen best teken als we zo goed tevreden zijn met een dodig en dor leven. Dan kan soms zo gemakkelijk de Heere de schuld gegeven worden. Slordigheid in het betrachten der middelen, het bewandelen van eigen wegen enz. worden dan netjes verbloemd. Dan moeten we het geen wonder achten dat het leven vaak zo weinig kracht vertoont voor uzelf en naar buiten.

Onnaspeurlijk is ook het werk van de Heilige Geest zoals de weg van de wind onnaspeurlijk is. De Heere Jezus sprak eens tot Nicodemus: „De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet waar hij heengaat: alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren wordt”. Vrijmachtig doet God Zijn Geest in zondarsharten werken. Onnaspeurlijk zijn Zijn

VAN DE ADMINISTRATIE

Nog steeds bleef het nadruppelen van giften voor de laatstgehouden Ontmoetingsdag in Sliedrecht. Via Ds. Blom en Ds. v. d. Ent elk nog f 50,-, waaruit liefde en waardering spreekt voor zulke dagen.

Voorts ontvingen wij van K. te A. (die ons al eerder verraste) f 25,- en aan overbetalingen nog f 45,- zodat wij weer extra mogen verantwoorden f 170,-; voor dat alles onze dank.

Van de kerkeraad te Zwartsluis ontvingen wij voor de arbeid van Ds. den Butter f 178,05, wat wij t.z.t. naar de bekende plaats hopen te zenden.

4 nieuwe abonnees konden wij weer noteren, en daartegenover ontvielen ons door de dood 3 abonnees. Zo worden wij er steeds aan herinnerd dat wij hier geen blijvende stad hebben. Verstaan wij deze roepstem vanuit ons innerlijk zieleleven? Een vraag die wacht op een persoonlijk antwoord.

Voorts blijven wij de arbeid voor Bewaar het Pand in uw gebed en offervaardigheid aanbevelen.

Adm. adres Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn.
Giro 70.43.50.

v. d. L.

gangen in het leven van de Zijnen. Wie zal het werk des Geestes doorgronden en na kunnen rekenen? Als het hart ontdekt wordt aan de schuld en er geen uitkomst meer is voor eigen besef, is het door dat onnaspeurlijke werk dat het oog verlicht wordt voor een Borg voor de schuld. Als van alle kanten de bestrijders benauwen doet Hij de kracht van het Woord indalen in het hart.

Zuiverend is ook het werk van de Heilige Geest. De wind zuivert. Doet de gewassen dieper wortelen. Aangenaam is het niet voor het vlees, maar toch zo noodzakelijk dat alles waarop wij bouwen ontdekt wordt als ongenoegzaam voor God. Dat ook de verdorvenheid van eigen bestaan meer en meer wordt blootgelegd. Opdat zo het leven alleen in Christus gefundeerd en uit Hem beoefend mag worden. Dan blijft het het gebed: och schenkt Gij mij de hulp van Uwen Geest.....

Bent u al ontwaakt door deze Pinksterwind? Erg is het als we onder het Evangelie van Pinksteren nog met een onbekeerd hart voor God leven. Zeg het dan voor de Heere uit en leg het voor Hem neer of Hij u door Zijn Geest tot het leven wil brengen. Op de Pinksterdag werden er 3000 gegrepen. De Geest van Pinksteren is nog niet veranderd in Zijn Almacht. Hij is Dezelfde. Zijn werk gaat nog voort. Hij wil het Woord nog gebruiken. Ga er niet zorgeloos aan voorbij. Het raakt uiteindelijk het groot belang der zaligheid. Zijn beloften stalt Hij nog uit in de prediking en nooit zult u kunnen zeggen, dat de Heere lust in uw dood gehad heeft.

Is het voor uw besef zo ver weg, dat u vreest om te komen? Mist u het licht in Christus en de vastheid van Zijn werk? Houd dan aan op wat de Heere op de Pinksterdag geschonken heeft in die Heilige Geest. Hij leidt en leert in het werk van Christus. Dat gaat lang ontdekkende wegen en doet buigen onder Gods recht, maar opent het uitzicht in een van God geschonken Zaligmaker. Dan kan het kind van God en de Kerk des Heeren nooit leven buiten de doorwerkende kracht van deze Heilige Geest. Daarin wordt God verheerlijkt en wordt het leven uit Christus gekend. Ontwaak Noordenwind! en kom, gij Zuidenwind! doorwaai mijn hof.

D. Slagboom

VAN DE REDAKTIE

1. Ontmoetingsdag te Kampen. Deze zal DV zaterdag 27 augustus a.s. worden gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. We kunnen nu mededelen, dat vermoedelijk zullen spreken de volgende predikanten: 's morgens G. Blom (Meerkerk), N. de Jong (Driebergen) en A. Baars (Urk) en 's middags M. C. Tanis (Slie-drecht-centrum), H. van Leeuwen Elburg) en D. Slagboom (Barendrecht). Ds. De Jong mag op het ogenblik op medisch voorschrift in de week geen (s)preekbeurten vervullen. We hopen echter, dat hij te zijner tijd weer nieuwe krachten ontvangen heeft en in ons midden zal zijn om te spreken. Mocht dat onverhoopt niet het geval zijn dan zal Ds. Baars zijn plaats innemen en Ds. Van der Ent de morgensamenkomst sluiten. Natuurlijk alles D.V.

2. Krantenverslag. Van verschillende kanten werd onze aandacht gevestigd op het verslag in het R.D. van 9 mei j.l. van de rede, die Prof. Dr. B. J. Oosterhoff gehouden heeft op de RCGS-conferentie. We hebben ons met genoemde hoogleraar in verbinding gesteld en inlichtingen gevraagd. Deze kregen we heel spoedig. Prof. Oosterhoff schreef, dat het verslag geheel onjuist weergeeft wat hij gezegd heeft. Het blijkt telkens, dat we niet altijd op een krantenverslag af kunnen gaan.

3. Arbeid onder de Joden te Toronto. We ontvingen op onze girorekening 652422 van T. te D. een bedrag van f 100,— en van de kerk te V. een bedrag van f 239,71 voor dit doel. Hartelijk dank.

4. School voor Dundas en Hamilton. Na de vorige verantwoording kwam op rek. 34.13.58.053 bij de Rabo-bank te Meerkerk (postrekening van de bank 129785) aan giften binnen: van D. te A. f 250,—, R. f 25,—, H. te K. f 10,—, v. d. R. f 25,—, K. te Z. f 10,—, V. te H. f 100,—, V. te S. f 25,— en aan collecten f 1500,—, inbegrepen giften) en f 1738,15.

We ontvingen zelf nog een gift van f 10,—. Er staat nu een bedrag van ruim f 9000,— op de bank. Voor alles hartelijk dank.

5. Gideon. We herinneren nog even aan wat we in een vorig nummer schreven over uitgave van de artikelen van Ds. Van der Ent over Gideon in boekvorm. Er kwamen berichten binnen waaruit belangstelling voor deze uitgave bleek. We nemen aan dat er nog nog anderen zijn, die voor deze uitgave zijn, maar nog niet hebben gereageerd. Laten zij ons even bellen of schrijven. We moeten toch wel ongeveer weten of de uitgave niet alleen verantwoord is, want dat is wel het geval, maar of ze financieel haalbaar is. Aan u is het woord.

B.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 22

Hier wordt het ons duidelijk betuigd, dat er troost is in de opstanding des vleses. Maar, die troost staat in verband met ons sterven en dat sterven staat weer in verband met het geestelike ziel uit haar Hoofd Christus. En wordt dat leven uit het Hoofd Christus gemist, dan ziet het er indroevig uit. Want dan is ons leven een ondergaan in de buitenste duisternis, bij het scheiden van ziel en lichaam. Waar in Christus zo noodzakelijk is, zal Hij ons Hoofd wezen om uit te leven.

Het is door de innerlijke geloofsgemeenschap met Hem, als de bron van het genadeleven, dat het nieuwe leven leert ademen in de atmosfeer van vrije genade. Wat Zijn Geest doet vloeien in het hart om te leren leven in de vreze des Heeren. Om zo als gast en vreemdeling hier op aarde het leven met de Heere al wenende en verlangende te zoeken.

De stuwkracht van het geestelijk leven is de zieleziel in haar Hoofd Christus. In het belevings haar diepe onkunde, wordt Hij als de hoogste Profeet in Zijn onderwijs het hart steeds meer dierbaar. Want Hij leert als machthebbende en leidt haar dan ook in het rechte spoor. Maar ook in Zijn priesterlijke bediening, om met een gereinigde consciëntie vervrijmoedigd te worden in het spreken van Hem. Om zo

Hem als Koning geregeerd te worden tot onderdrukking van de oude mens der zonde. En in dat kinderlijk leven is het innig verlangen altijd bij Hem te mogen wezen tot Zijn verheerlijking.

Maar om altijd bij Christus te wezen, moeten we door Hem als ons Hoofd, opgenomen worden in Zijn heerlijkheid. Het baat niet al wordt men door de mens in de hemel geplaatst, want de levendige troost voor het hart is alleen in het opnemen van het Hoofd Christus. En dat is de weg naar de troost die er is voor de levenden in de opstanding des vleses, want Hij heeft hen naar lichaam en ziel daartoe gekocht met Zijn offerande. Zodat het hier dan ook gaat om het doel van de opstanding des vleses en dat is het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig te mogen worden. Met Hem te mogen zijn in het hemels paradijs, in het huis des Vaders. Want de Schrift zegt: „Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is.” En dat is door Christus in Zijn hogepriesterlijk gebed opgenomen, en wel met deze woorden: „Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld.”

Wat ons hier doet terugdenken aan onze diepe val in Adam, waarmee wij ons naar lichaam en ziel kwamen te verpanden aan de vorst der duisternis, om voor eeuwig bij hem te zijn in de buitenste duisternis, waar is, wening en knersing der tanden. En dat Christus tot verkrijging van deze grote verlossing moest ter helle nederdalen, om ellendige zondaren van dat eeuwig verderf te bevrijden. Opdat zij door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid in de toepassing daarvan, deelgenoten zouden worden van de eeuwige zaligheid. Wat wij toch als het hoogste en heerlijkste levensdoel biddende hebben te zoeken. En te meer, daar dat ons door de Schrift zo ernstig en welmenend wordt aangeprezen als het hoogste goed. Wat ons doet zijn onder deze grote verantwoordelijkheid, met de vraag: „Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?” En dat is de vraag die de man zonder bruiloftskleed deed verstommen, om voor eeuwig om te komen. O, wat past het ons elkander op te wekken tot het acht nemen op zo grote zaligheid, die ons vanuit de algenoegzame offerande van Christus wordt aangeprezen. En dat zal eeuwig getuigen tegen de mens die daar overheen leeft; en dat voor het genot van de zorgeloosheid. Wat op zichzelf al is een ledigheid van al het goede, dus zonder enige vertroosting voor zijn ziel, die dat toch nodig heeft.

Het was door hier leven uit de innerlijke geloofsgemeenschap met Christus in de vreze des Heeren, dat het werd een sterven in de Heere, om gelegd te mogen worden in het door Hem geheiligde graf. Wat Zijn volk zal doen opstaan in heerlijkheid, om altijd bij Hem te wezen. En dat om de kroon der overwinning te brengen aan Zijn voeten, tot verheerlijking van Zijn grote naam.

Opgewekt door de kracht van Christus, om met uw ziel verenigd te worden en het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig te zijn, is hier reeds tot troost. Want hier is het een zuchten en klagen vanwege onze wanstalpen en de verdorvenheid die ons altijd en in alles aankleeft. Wat u menigmaal in smart en droefheid doet vluchten tot de ontfermende liefde des Heeren. Groot is het voorrecht in uw smart, troost te mogen scheppen uit de heerlijke toekomst die u beloofd is en waarop uw hart door genade een levende hoop mocht verkrijgen.

Ja, de Heere geeft het hart door Zijn Geest, troost te mogen scheppen uit het artikel van het eeuwige leven. „Dat, nademaal ik nu het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel”. Zodat de zoetheid en zaligheid van het eeuwige leven daaruit door u geprezen mag worden.

O, dat innig blij zijn in de Heere, zo echt kinderlijk op Hem te mogen vertrouwen, dat Hij het goede werk, dat door Hem in uw hart werd aangevangen, zal brengen tot volkomenheid.

Maar het is, ten dele, het wordt in het lichaam der zonde, zo van alle kanten bezwaard en tegen gestaan. Wat u soms uit de banden van vele

kwellingen doet zuchten tot de Heere, om hulp en bijstand, want bij Hem is hulp besteld. En zo krijgt het voor uw hart steeds meer betekenis, na dat leven volkomen zaligheid te mogen bezitten. Wat hier toch altijd ten dele is en, waarop het hart en levendige hoop heeft, daar die volkomenheid door Christus verdiend is. En de voor-smaak daarvan is u al zo zoet en zalig voor het hart, tot verheerlijking van de Heere.

Hiervan hebben wij geen menselijk denkbeeld te vormen, want dat onteert de Heere en het is schadelijk voor het innerlijke leven. Het is altijd weer een komen van boven. Ja, de Heere komt er in mee met Zijn licht, liefde en vrede. Maar laten wij hierin niet met gemoedelijke bewegingen te werk gaan, want wij belijden, dat het een zaligheid is, „die geen oog heeft gezien, noch geem oord gehoord heeft, noch in geen mensenhart is opgeklimmen.” Het hart kan alleen door Goddelijk onderwijs door de dierbare werkingen van de Heilige Geest in dat genot, door innerlijke beleving gesteld worden. En dat niet alleen, bij de aanvang, doch ook bij de voortgang, tot aanbidding van de Heere en Zijn grote daden. Wat een innig verlangen naar die volheid nalaat in het hart. In afhankelijkheid van de Heere zegt het hart, met een diep besef van onwaardigheid: „Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere, Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn”.

„En dat om God daarin eeuwig te prijzen”. Het moet wel onze aandacht trekken, dat wij in de Schrift gedurig opgewekt worden de Heere te prijzen. En toch komt het prijzen van de Heere ook op uit het geestelijk kennen van de Heere. Om Hem van gansen harte te prijzen moet Hij, door ons geliefd en gevreesd worden. Waarom wij dan ook die innerlijke beleving in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest biddende hebben te zoeken. En die beleving staat ook weer in verband met de orde des heils. De zaligheid die gesmaakt mocht worden in de droefheid naar God, in het treuren over de zonde, is wel één van de eerste schreden op deze weg. En dat willen dezulken niet kwijt en dat niet voor de gehele wereld. Zodat het hart de Heere gaat prijzen in die diepe verootmoediging, want dat is een geschenk van de Heere. Het wordt dus een prijzen van de Heere in Zijn trekkende liefde, en met meer kracht in het wonder van Zijn vergevende liefde in Christus. En dat prijzen stijgt steeds hoger, wordt inniger, bij het ontvangen van een levendige hoop op het ingaan in de eeuwige heerlijkheid. Zodat de gelovigen bij de onderhouding van de gemeenschap der heiligen, elkander mogen ontmoeten en sterken in het prijzen van de Heere. Soest. R. Kok.

NAAR DE KATECHISATIE

209

VAN DE VOLEINDING

b. de TEKENEN DER TIJDEN (2)

Zoals wij besproken hebben, worden verschillende rampen zowel in Mattheus 24 als in de Openbaring van Johannes vermeld als tekenen der tijden.

Er hebben wel altijd rampen als oorlogen, aardbevingen en epidemieën plaats gehad; in de eindtijd zullen zij intensiever, wereldomvattend zich voordoen en zulks vanwege ook dat zeer snelle ontwikkelingsgang van cultuur en techniek en van heel de gang van het menselijk- en wereldlijk leven.

Dat geldt nu bijzonder van de ontwikkeling van het ZONDE-PROCES, waarop wij nu willen wijzen.

Er is een rijpingsproces in de ontwikkeling van het zonde-proces. Op dat proces wijst duidelijk hetgeen we lezen in Openb. 22 : 11: „Die vuil is, dat hij nog vuil worde.” Ook wat staat vermeld in Genesis 15 : 16 van de zonde der Amorieten: „Want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen.” En in Genesis 18 : 20 en 21: „Voorts zeide de Heere: Dewijl het geroep van Sodoma en Gomorra groot is en dewijl hun zonde zeer zwaar is, zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar het geroep, dat tot Mij gekomen is,

het uiterste gedaan hebben; en zo niet, Ik zal het weten."

Dit zijn voorbeelden, bewijzen, voor het rijpingsproces der zonde in het laatst der dagen en dan nog meer toegespitst.

We lezen in Mattheus 24 : 12: „En omdat de ongerechtigheid vemenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden."

„Vermenigvuldigd" wil zeggen, dat de éne zonde de ándere voortbrengt, waarop ook de apostel Jakobus wijst, hoofdstuk 1 : 15: „Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart zonde; en de zonde, **voleindigd** zijnde, baart de dood." Zo zal de vermenigvuldiging der ongerechtigheid in het laatst der dagen dermate zich openbaren, dat er een totale verwildering zal gezien worden bij het mensdom, waarbij alle zedelijke en godsdienstige normen, welke de mensheid moeten samenbinden, wegvallen.

Wijlen prof. Wisse merkte in één zijner tijdredes op: de zonde wordt een systeem, waardoor welbewust en stelselmatig de levenswaarden worden **omgezet** in een fatale uitleving van het vlees.

We zien deze demoralisering al intensiever vormen aannemen, op allerlei levensterrein, ja, tot in het gezinsleven toe. „Zo zal de liefde van velen verkouden" staat er in de genoemde tekst van Mattheus 24 bij.

Daarop wijst ook, wat we lezen in Lukas 12 : 53: „De vader zal tegen de zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen de vader; de moeder tegen de dochter en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen haar schoondochter en de schoondochter tegen haar schoonmoeder."

Zeer zeker ~~is er~~ deze verbittering altijd geweest, maar zal nu algemener en dieper vormen vertonen.

De uitleving van de ongerechtigheid zal zich al meer wreken in steeds toenemender mate in moordaanslagen en doodslag, in bruit verzet en geweld tegen de door God gestelde overheids-machten. De veiligheid van het leven en het bezit van de mens wordt al ernstiger bedreigd. De ontwikkeling van de techniek speelt in de uitleving van de ongerechtigheid duidelijk een grote rol, zoals propaganda-acties en in de Godonterende en verderfelijke voorstellingen via radio, film en televisie, welke alle grenzen te buiten gaan. We denken bij de opgemerkte verwildering van het mensdom o.a. ook aan de open-gestelde gelegenheden voor z.g.n. nudisme of naaktloperij. En ach, wat zullen we nog meer noemen. De homosex- en homofiele-praktijken doen zien, dat het oude Sodom en Gomorra is herrezen. En de vuile pornografische lectuur wordt u in levensgrote sexfoto's in de straten zoals van Rotterdam geëtaleerd voorgesteld. Een en ander samengevat, wordt het steeds duidelijker, dat door de modern-ingestelde mens de zonde als de meest normale zaak beschouwd wordt, zagezegd: „Elk wat wils".

Ook in de Openbaring van Johannes vinden we deze ontstellende zedenverwildering als vermenigvuldiging van de ongerechtigheid getekend. O.a. bij het schallen van de vijfde bazuin, in hoofdstuk 9 beschreven. Johannes zag een ster, gevallen op de aarde, aan welke de sleutel gegeven werd van de put van de afgrond. Toen kwam uit die put een geweldige rookzuil, waaruit weer sprinkhanen te voorschijn kwamen, in gedaante gelijk paarden, tot de oorlog bereid gemaakt en met haren, gelijk het haar der vrouwen en hun tanden waren als tanden der leeuwen. Zij hadden staarten als van scorpioenen, met giftangels in die staarten. Dit visioen laat wel duidelijk zien, dat uit die afgrond de **hellestee** op aarde wordt gebracht. Dat veroorzaakt een onhoudbare toestand. We ~~hebben~~ in vers 6 van hoofdstuk negen: „En in die dagen zullen de mensen, de dood zoeken en zullen die niet vinden en zij zullen begeren te sterven en de dood zal van hen vlieden."

Die hellesfeer oefent een buitengewoon verdervende invloed uit op het leven der mensen, bijzonder op de jeugd! Hoevelen zijn al geïnfecteerd met het vergif van die sprinkhanen en wel via radio, film, met name vooral via de televisie en voorts via allerlei verderfelijke lectuur en het druggebruik.

Hoe deze wereld er in het laatst zal uitzien, blijkt ontroerend in hetgeen wat van de ZEVEN ENGELLEN met de ZEVEN FIOLEN beschreven staat. We kunnen dat alles niet breder verklaren. Maar ook die visioenen laten wel heel ernstig zien, dat ten slotte er geen plaats meer zal zijn voor de godsdienst en voor de kerken en voor hen, die het merkteken van het beest niet dragen aan hun voorhoofden. Dat zal de tijd zijn van de anti-christ, van de machtsontplooiing van het grote Babylon, wanneer zelfs, blijkens hoofdstuk 18, er geen plaats zal zijn voor de cultuur-ontwikkeling. Er staat: „En de kooplieden der aarde zullen wenen en rouw over haar maken, omdat niemand hun waar meer koopt". En verder: „En de stem der citerspelers en der zangers en der fluitspelers en der bazuinblazers zal niet meer in u gehoord worden". Het weeldeleven zal dan voor de antichrist té onbeduidend zijn, omdat hij alles op alles zal zetten tot totale vernietiging van Gods Kerk, aangezien hij — zelf — als een god zal zitten in de tempel, vertonende, dat hij God is!" (2 Thess. 2 : 4).

Maar terugkomend op de zo even vermelde verwildering van de mensheid, met al de ontstellende praktijken daaraan verbonden, willen we nog nader bezien, uit welke oorzaken deze plaatshebben.

Zij zijn te constateren uit het feit, dat het gezag, hetwelk God als een afgeleid gezag van Zijn gezag onder de mensen gegeven en verdeeld heeft, namelijk als „overheidsgezag", als „ouderlijk gezag" en als „kerkelijk gezag", al meer wordt ondermijnd, ja, vertreden. Uiteindelijk voortvloeiend uit de stelling: „noch God, noch meester!" En waar de erkenning, de eerbiediging en onderwerping van en aan het gezag wordt losgelaten, zo kan het niet anders dan dat alle samenleving en samenbinding, zowel staatkundig, maatschappelijk als godsdienstig moet uitlopen op een totale catastrophale ontbinding, ja, tot een finale chaos, waaruit men niet meer kan uitkomen, en de volkomen, ondergang nabij is en plaats vindt.

We lezen dan ook, wanneer die dagen niet verkort zouden worden, dat geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden." Matth. 24 : 22. O, wat komt het er aan toch ernstig op aan, nu het nog is de welangename tijd en de dag der zaligheid, onze ziel uit te dragen als een buit tot eeuwige behoudenis!

Dat geve de Heere in de weg van waarachtige bekering, uit genade.

Elb.

v. L.

UIT DE KERKEN

Leerdam. Op 11 mei j.l. nam Ds. P. van Zonneveld afscheid van deze gemeente. Hij heeft daar ongeveer 7½ jaar gestaan. Deze gemeente is ons van nabij bekend. Vele jaren zijn we er consulent geweest en hebben we er catechetisch onderwijs gegeven. Leerdam grenst aan onze eigen gemeente, zelfs zo, dat er eigenlijk geen grenzen zijn. Er is een niemandsgebied waar de grenzen uitgewist zijn. Daar wonen mensen die kerken in Leerdam, Meerkerk of Noordeloos of mogelijk nog in Gorinchem. Dat geldt met name de burgerlijke gemeente Nieuwland. Dat heeft nog nooit enig bezwaar opgeleverd.

Maar om op de afscheidsavond terug te komen. Uiteraard was de kerkeraad van Meerkerk ook uitgenodigd en zo hebben we de dienst bijgewoond. We kwamen samen in het nieuwe kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk, dat aanzienlijk groter is dan eigen kerkgebouw op de Noordwal en voor deze gelegenheid zeer geschikt bleek te zijn. Er waren afgevaardigden van plaatselijke kerken en we zagen ook vertegenwoordigers van kerkeraden uit de classis Utrecht en zelfs uit zuiderlijk gelegen gemeenten.

Ds. van Zonneveld preekte over 1 Petrus 5 : 7: Werp al uw bekommernis op Hem, want Hij zegt voor u. Het thema was: Gods opdracht aan een bekommerde gemeente, en de punten: 1. de opdracht, 2. de uitvoering en 3. de reden van die opdracht. De preek was in het bijzonder gericht op de toestand van de gemeente van Leerdam, die nu herderloos wordt, waardoor allerlei vragen kunnen opkomen. Er werd met veel aandacht geluisterd.

Ouderling van Bruggen sprak namens de kerkeraad woorden van afscheid en liet Ds. van Zonneveld staande toezingen Ps. 134 : 3. Ds. Beekhuis sprak namens de classis Utrecht een woord van dank en sprak ook voor zichzelf als consulent. Ds. van Zonneveld dankte de sprekers en daarna allen. De dienst werd op de gebruikelijke wijze gesloten.

Na de dienst was er gelegenheid om van decheidende dienaar en de zijnen persoonlijk afscheid te nemen. Daarvan werd door velen gebruik gemaakt.

Ds. van Zonneveld vertrekt naar Doornspijk. Afgevaardigden uit die gemeente waren bij de afscheidsdienst tegenwoordig. D.V. nemen we in het volgende nummer een verslag van de bevestiging in de nieuwe gemeente op. B.

VOOR DE JEUGD

Beste Jongelui!

De brief aan Filémon. 2

„Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder, aan Filémon, den geliefde en onzen medearbeider, en aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de gemeente, die te uwen huize is: genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus".

Filémon: 1 - 3

Paulus! daar begint de tekst mee. Of liever: daar begint de brief mee. Paulus was een geleerd man. Hij is onderwezen aan de voeten van Gamaliël. Ik neem aan, dat jullie deze dingen allemaal weten. En als je het niet weet, dan kom je het nu aan de weet. Een mens weet uiteindelijk niets van zichzelf. Hij moet alles leren.

Hij zegt ook in een van zijn brieven, dat hij God dankt, dat hij meer talen sprak dan allen. Die had hij ook geleerd. Talenstudie is geen zonde. Het is een gave, als je in staat bent om ook andere talen te spreken dan je moedertaal. Veracht deze gave niet.

Misschien heb je er in deze tijd moeite mee. Je zit voor je examen. De talen liggen je niet zo erg. Het is je sterkste kant niet. Maar het moet nu eenmaal. Misschien denk je wel: Waar is dit nu eigenlijk allemaal goed voor? Zo heeft Paulus er misschien ook wel eens over gedacht. Doch later was hij er dankbaar voor. Al die talen kwamen hem goed van pas op zijn zendingsreizen. Mogelijk zien jullie er later ook het nut van in. Doe daarom nu maar goed je best. En dan hoop ik dat je slagen mag. Ik ben uiteindelijk jullie vriend. En voor je vrienden hoop je toch het beste.

Paulus heeft veel brieven geschreven. Daar zijn er veertien van bewaard in het nieuwe testament. Hij heeft er echter nog meer geschreven. Doch het heeft de Heere niet goed gedacht, dat deze bewaard zouden blijven, want anders zouden zij ook in de bijbel plaats hebben ontvangen.

Onder die veertien brieven van Paulus rekenen wij ook de brief aan de Hebreërs. Ik schrijf er dit bij, omdat veel schriftverklaarders, vooral de nieuweren, van de gedachte uitgaan dat Paulus deze brief niet geschreven heeft. Men grondt dit op het feit, dat zijn naam in deze brief niet voorkomt. Doch hoe meer wij deze brief lezen, hoe meer wij tot de overtuiging komen, dat Paulus er toch de auteur van geweest is. Zo hebben de „ouden" het altijd gezien. Ik zou zeggen: Laten we ook ten deze ons maar aan de „ouden" houden.

Paulus, een geleerd man, was ook een bekeerd man.

Het is niet de bedoeling, om over de bekering van Paulus te gaan schrijven. Het gaat uiteindelijk over de brief aan Filémon. Toch geloof ik dat het geen kwaad kan, dat ik het even aanhaal.

Want geleerdheid en bekeerdheid gaan maar zelden samen. De meeste geleerde mensen, zijn ongeleerde mensen. Paulus heeft dat zelf in zijn leven gekonstateerd, namelijk dat het niet vele wijzen zijn, die God heeft uitverkoren. Maar het dwaze en het verachte, dat heeft God uitverkoren. Die worden bekeerd.

Als ik hierboven over „bekeerd-zijn" heb gesproken, dan bedoel ik „bekeerd-zijn in de zin van wedergeboren. Dat gebeurt maar één keer in het leven van een mens.

Ik schrijf dat ook expres erbij, omdat er ook nog in een andere zin over „bekering" wordt gesproken, namelijk in de zin van een „dagelijkse bekering". Dat wil heel eenvoudig zeggen, dat hij / zij die eens bekeerd is, elke dag weer

bekeerd moet worden. Wat dat laatste betreft is hij aan deze zijde van het graf dus nooit af-bekeerd. Dat is een kind van God pas, als hij sterft. Dan is er niets meer aan hem te be-keren. Dan is het bekeringsproces ten einde.

Als een mens een goed verstand van God ge-cregen heeft, dan is dit een dubbel voorrecht. Wanneer dit laatste ontbreekt, dan is het alles tot verzwarend van het oordeel. Want dan gaat niet zelden op, wat met een waar spreekwoord gezegd wordt; Hoe groter geest, hoe groter beest.

Ik zou het dus zo willen zeggen, vrienden: Gebruikt de talenten die God je gegeven heeft en zoekt ze in Zijn dienst te besteden. Dan zijn ze besteed. En je ziel zal er eeuwig wel bij varen. Want die zijn weg wél aanstelt, zegt de Heere, die zal Ik Mijn heil doen zien.

Misschien hebben jullie daar ook nog nooit erg in gehad, maar al die veertien brieven, die van Paulus in de bijbel staan, zijn niet door Paulus zelf geschreven. Ik bedoel: met zijn eigen hand. Verschillenden zijn geschreven door een bekende of onbekende „schrijver”. Het is b.v. van de brief aan de Romeinen bekend, dat deze geschreven is door Tertius. Er staat in Romeinen 16:22: Ik, Tertius die de brief geschreven heb, groet u in de Heere. Van andere brieven is de schrijver niet bekend.

Al heeft Paulus dan niet altijd zelf de brief ge-schreven, hij heeft hem wel ondertekend. Dat is b.v. af te lezen uit 1 Cor. 16:21. Daar schrijft Paulus: „De groetenis „met mijne hand” van Paulus”. In Col. 4:18 staat precies hetzelfde. We kunnen zo iets ook lezen in 2 Thess. 3:17: „De groetenis met mijne hand, van Paulus; het-welk is een teken in iedere zendbrief: Alzo schrijf ik”. Uit die laatste woorden laat Paulus zijn lezers weten hoe zijn handschrift geweest is. Je kon aan de ondertekening, het handschrift zien: dit is een brief van Paulus.

Heeft Paulus een mooie hand van schrijven ge-had?

Misschien zeggen jullie wel: Heeft dat dan ook nog wat te betekenen? Ik dacht van wel. We mogen gerust een beetje ingelicht worden, om-trent zijn persoon. Niet om in Paulus op te gaan en te eindigen, maar om te zien dat God hem heeft willen gebruiken, zoals hij was.

Waarschijnlijk heeft Paulus een paar slechte o-gen gehad, zodat hij moeilijk zien kon. Dit leidt men af uit wat er staat in Galaten 4:15: „Want ik geef u getuigenis, dat gij, zo het mogelijk ware, uwe ogen zoudt uitgegraven hebben en mij gegeven”.

Uit oorzaak van zijn slecht gezichtsvermogen heeft hij geschreven met een grote letter. Er staat in Gal. 6:16: „Ziet, hoe groten brief ik u geschreven heb mijne hand”. De brief aan de Galaten was echter zo groot niet. De brief aan de Romeinen en de 2 brieven aan de Korintheïers, alsook de brief aan de Hebreërs zijn veel groter. Daarom zal het woord „brief” in Gal. 6:16 wel vertaald moeten worden door „letter”. Velen doen dat ook. Er staat dan: Ziet, hoe grote letter ik u geschreven heb met mijne hand”.

Wanneer ik nu alles ga samenvatten. dan geloof ik te weten, waarom Paulus de meeste brieven die op zijn naam staan, heeft laten schrijven door een ander. Hij had een slecht gezichtsvermogen, en dat is lastig. Hij schreef met een grote letter en dat kostte veel papier. En papier is duur, gelijk jullie uit het voorgaande wel zullen heb-ben begrepen.

Paulus is dus heus geen mens geweest, die in zijn arbeid alles mee had. Hij was, om het zo maar te zeggen, nogal een beetje gehandicapt. Om van de andere dingen, die hij tegen had, op dit ogenblik nog maar niet te spreken. Dat komt in het vervolg nog wel weer aan de orde.

We kunnen er dit uit leren, dat hij in de arbeid in de dienst des Heeren, door de liefde is gedre-ven. En daardoor vermocht hij veel te doen. Hij heeft dit ook niet geschreven, op zijn eigen reke-ning. Dat doet de liefde nooit. Die schrijft nooit iets op eigen rekening. Hij heeft het geschreven op rekening van Gods genade. Door de genade Gods ben ik die ik ben.

Gelukkig wie zo met Paulus, in alles, in de Heere mag eindigen.

Mogelijk zijn er onder de lezers, die ook veel tegen hebben. Laat Paulus dan voor hen een voorbeeld mogen zijn. In hem kun je zien, wat genade vermag. En God is nog Dezelfde. En wel-zalig is hij, die al zijn kracht en hulp (met Paulus) alleen van God verwacht. Die kan in Gods kracht toch nog grote daden doen.

Jullie aller vriend Ds. H. C. v. d. Ent.

BOEKBESPREKING

Ds. J. Pannekoek VIERDE ACHTTAL PREDI-KATIES
Uitgave Boekhandel G. J. van Horssen
Barneveld

Het blijkt dat van deze prediker velen preken opge-nomen en zo bewaard zijn, zodat ze nu na zijn voor ons besef vroegtijdige dood in druk kunnen verschijnen. Ds. Pannekoek is niet zo veel jaren predikant ge-weest, maar zijn preken hebben tijdens zijn leven in-gang gevonden en na zijn dood blijkt er nog belang-stelling voor te bestaan. Dat is te begrijpen.

Ds. Pannekoek was niet op een hogeschool geweest, maar had wel op de leerschool des Geestes veel on-derwijs ontvangen. Daarvan geven ook deze preken blijkt. Hij was nog jong toen hij op de weg des levens mocht komen. Hij had veel gunning voor onbekeerde mensen en vermaant met ernst. De vorige achttallen hebben we in deze rubriek aanbevolen. Dat willen we ook met dit achttal doen. Het lezen van de preken moge onbekeerden zijn tot bekering en voor Gods kinderen tot onderwijs op de weg des levens.

De preken gaan over Mattheus 5:8, Johannes 3:8, Openbaring 21:6 t/m 8, Exodus 33:14 en 15, Lukas 23:27 t/m 31, Jesaja 53:10 t/m 12, 1 Petrus 1:3 en 4, en Johannes 19:12 t/m 16.

We willen slechts een enkele opmerking maken. Op blz. 223 wordt de bekende tekst aangehaald: want al-zo lief heeft God de wereld gehad., maar met het woord „uitverkoren” vóór wereld. Deze toevoeging geeft een verklaring, die niet de juiste is te achten. We verwijzen naar de kanttekeningen van de Staten-vertaling. We lezen bij „de wereld”: dat is, niet alleen de Joden, maar ook de heidenen, in de ganse wereld verstrooid, Joh. 11:51, 52, 1 Joh. 2:2.

De uitgave ziet er goed verzorgd uit. Het boek kost f 27,50. B.

Boeken van Boekhandel - Uitgeverij G. KOOL
Veenendaal

1. MOZES DE INDIAAN door J. Keuning.

We hebben hier een boek, dat vele jaren geleden voor het eerst is uitgegeven. Daaraan is te danken, dat we op de eerste blz. lezen, dat Suriname aan Nederland behoort. Dat is nu niet meer het geval. Maar dat doet niets af aan de waarde van dit boek. Het verhaalt van de jeugd van een Indiaanse jongen in Suriname. De moeder wierp hem in het water, omdat het een kind van een tweeling was. Ze deed dit uit de vrees voor haar stamgenoten. Maar een zendeling zag het en redde het leven van de jongen, tot blijdschap van de moeder. Het kind bleef bij de zendeling. De moe-der zou af en toe komen om haar kind te zien, maar ze kwam niet terug. Later bleek waardoor dit kwam. De moeder was in handen gekomen van Maronnegers. Mozes -deze naam kreeg de jongen- kwam tot het christelijk geloof. Dat openbaarde hij in standvastige heid. Hij maakte heel wat mee. Wonderlijk waren zijn uitredingen. Hij vond zijn vader met een jongere broer en later ook zijn moeder. Allen kwamen tot be-kering. Het is een treffend en leerzaam zendingsver-haal, dat boeit van het begin tot het einde. Het boek telt 236 blz. en kost gebonden f 19,90.

STEMMEN UIT GENEVE van Johannes Calvijn.
Uitgave van de Gereformeerde Bibliotheek te
Goudriaan (Z.H.)

De 39e bundel is verschenen. Evenals vele vorige bun-dels bevat deze preken over Job. Deze gaan over Job 37:14-39:7, in aansluiting met de preken die eerder werden opgenomen. Calvijn verklaart de Schrift en laat duidelijk zien wat de Heere daarin ook tot de mens te zeggen heeft. We hebben wel eens breder ge-schreven over de preken over Job en menen nu hier-mee te kunnen volstaan. De bundel kost f 4,—. B.

STEMMEN UIT WITTENBERG van Dr. Maarten Luther e.a.

Uitgave van de Gereformeerde Bibliotheek te
Goudriaan (Z.H.)

Van deze Stemmen is de 30e bundel uitgekomen. Zij bevat het vervolg van de Kerkpostillen van Luther en wel preken op de 3e en 4e zondag van advent, resp. over Mattheus 11:2-10 en Johannes 1:19-28 en pre-ken op de eerste en de tweede Kerstdag over Lukas 2:1-14 en Lukas 2:15-20. Men neme en leze zelf. De bundel kost f 4,—. B.

TE HUUR IN DRIEBERGEN :
ZOMERHUISJE
en NIEUWE ZOMER-BUNGALOW
beide voor 4 à 5 personen
Voor permanente bewoning aangeboden :
KAMER(S)
MET VOLLEDIGE VERZORGING
voor bejaard echtpaar, huiselijke sfeer en
geen T.V. Telef. 03438 - 2466

HOTEL
DREYEROORD -
OOSTERBEEK
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw
zich „uit” - en mijnheer
zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en
muziek
is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering
ook van de allernieuwste
uitgaven

LINDENBERG'S
BOEKHANDEL
Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefràn-
keerd: antwoordnummer
77).

„Uw Vermagerings-
kruiden hebben mij
ontzettend goed ge-
holpen”.

Mw. A. d. B. te R.

Tegen praktisch iedere
kwaal leveren wij

**GENEES-
KRACHTIGE
KRUIDEN**

Maandkuur f 10,95
(verz.inkl. Inbegrepen)

Drogisterij

SIKKING

Barvevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 32 46 06

**PLAATST.
UW
FAMILIEBERICHTEN
OOK
IN
„BEWAAR
HET
PAND”**

Voor al Uw
★ **BOEKEN**
★ **BIJBELS** en
★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend
BOEKHANDEL
VAN LEEUWEN
POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783
B.G.G. 06250 - 1531

Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken

Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboe-
ken, (uitsluitend Statenvertaling) -
Houtbrandteksten - Tegels - Hout-
snijwerk - Boekenleggers, enz.
enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.